

Vastgesteld Verslag

Betreft

Nationaal Beraad Digitale Overheid

Vergaderdatum en -tijd

2 februari 2017, 11.00-13.00 uur

Deelnemers

Bas Eenhoorn (Digicommissaris, voorzitter), Hans van der Stelt (Bureau Digicommissaris), Bernard ter Haar (SZW), Hanneke Schuiling (Fin), Bertholt Leeftink (EZ), Gea van Craaikamp (VWS), John Liestro (Def), Jan van den Bos (I&M), Michiel Boots (AZ), Ronald Barendse (V&J), Henry Meijdam (IPO), Albert Vermuë (UvW), Simone Roos (BZK), Marjolein van Zuilekom (AZ), Hans Blokpoel (Manifestgroep), Claudia Zuiderwijk (Manifestgroep), Aginus Kalis (Klein Lef), Kees Breed (VNG), Daisy Geurts (Bureau Digicommissaris) en Dorien van den Berg (Bureau Digicommissaris/verslag)

Afwezige deelnemers

Ronald van Roeden (BZ), Marjan Hammersma (OCW), Maarten Tossings (Def), Jantine Kriens (VNG), Cees Oudshoorn (VNO/NCW)

Contactpersoon

Dorien van den Berg
dorien.berg@digicommissaris.nl

Datum

02-02-2017

Kenmerk

-

Bijlagen

-

1) Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom. Kees Breed (themadirecteur VNG) vervangt Jantine Kriens, John Liestro vervangt Maarten Tossings en Gea van Craaikamp heeft de plaats in het Nationaal Beraad overgenomen van André van der Zande.

Stand van zaken wet GDI/ Stand van zaken eID

Simone Roos geeft aan dat de eerste tranche van de wet GDI op 22 december 2016 in consultatie is gegaan. Zoals is besproken in het Nationaal Beraad van 15 november regelt de eerste tranche van de Wet Generieke Digitale Infrastructuur de onderdelen eID en open standaarden. De consultatieperiode loopt tot 1 april 2017. Na verwerking van de consultatiereacties en de advisering van de Autoriteit Persoonsgegevens zal het wetsontwerp, naar verwachting medio 2017, worden voorgelegd aan het Nationaal Beraad en vervolgens aan het ACDO en MCDO richting de Ministerraad. Eén en ander is afhankelijk van de kabinetsformatie.

Ten aanzien van eID meldt Simone Roos dat er een Gatewayreview is uitgevoerd. Zij geeft mondeling een korte toelichting op de bevindingen en hoe daar opvolging aan zal worden gegeven. De uitkomsten van de Gatewayreview zullen tevens worden gebruikt om de –aan de Tweede Kamer toegezegde- risicorapportage op te stellen. Het Gatewayreviewrapport

heeft een vertrouwelijk karakter en zal, buiten kring van de DG-stuurgroep eID, niet breder worden gedeeld.

Stand van zaken berichtenvoorziening

Hans Blokpoel geeft een stand van zaken over de berichtenvoorziening. Er is een stuurgroep vernieuwing berichtenvoorziening ingericht. De stuurgroep stuurt op drie opdrachten:

1a) de migratie/transitie van GEB naar GLOBE, gericht op de technische continuïteit van de huidige berichtenboxfunctionaliteit 1b) onderzoeken van de mogelijkheid van gebruik van GLOBE voor het ondernemersdomein en de mogelijkheid van tweewegverkeer 2) onderzoek de toekomst van de berichtenvoorziening waarbij wordt gekeken naar de mogelijkheid van een federatief stelsel en 3) de interactiestrategie. De laatste wordt toegelicht door Claudia Zuiderwijk als trekker hiervan. In dit traject wordt gekeken naar de trends en consequenties hiervan voor de wijze waarop de interactie in de toekomst wordt vormgegeven richting afnemers.

Nieuws uit de regieraden

Hans van der Stelt koppelt enkele zaken terug uit de regieraden.

Stelselvoorzieningen: In het Nationaal Beraad van 15 november 2016 is in de doorkijk financieel beeld aangegeven dat er een tekort was op de stelselvoorzieningen. In de regieraad Gegevens aangegeven door BZK dat zij dit tekort gaat oplossen door te prioriteren in stelselvoorzieningen of de activiteiten. Voorstellen daartoe zullen in de regieraad worden voorgelegd.

MijnOverheid voor Ondernemers: Net als bij het vorige onderwerp was er in de doorkijk financieel beeld die geagendeerd was op 15 november 2016 een verwacht tekort op MOvO voor 2018. Inmiddels is gebleken dat EZ financiële dekking heeft gevonden voor 2018. In 2017 vindt er een overgang plaats van de verkenningsfase naar realisatiefase. Op dat moment wordt de financiering dan opnieuw beoordeeld afhankelijk van de wensen. Dit wordt in de regieraad Dienstverlening voorgelegd.

Algemeen: de discussies in de regieraden spitsen zich steeds meer toe op inhoud nu er financieel meer stabiliteit ontstaat. Daarbij is de behoefte om de verbinding tussen de GDI en de sectoren te leggen, een belangrijk onderwerp.

Studiegroep Informatiesamenleving en Overheid

De Digicommissaris meldt dat de Studiegroep halverwege het proces is. Er zijn twee verdiepingssessies geweest, over de GDI en Dienstverlening. De werkconferentie die 20 maart a.s. stond gepland, waarvoor de leden van het Nationaal Beraad waren uitgenodigd, gaat niet door. In plaats daarvan zal eind april een presentatie van het rapport plaatsvinden. Desgevraagd geeft hij aan dat de Studiegroep zich richt op het nieuwe kabinet.

Evaluatie construct Digicommissaris

Op verzoek van de Digicommissaris heeft de minister BZK aan ABD-TopConsult opdracht gegeven een evaluatie uit te voeren naar het construct Digicommissaris om hier leerpunten uit te halen voor de invulling van interbestuurlijke samenwerking ten behoeve van een volgend kabinet. Peter Veld voert dit onderzoek uit.

2) Conceptverslag 15 november 2016

John Liestro geeft aan dat hij Maarten Tossings waarneemt. Dit wordt aangepast. Het conceptverslag van 15 november 2016 wordt zonder verdere wijzigingen vastgesteld.

Naar aanleiding van het verslag wordt gevraagd naar de doorlichting van Logius. Deze wordt nu uitgevoerd en Simone Roos verwacht binnenkort een rapport met verbeter suggesties.

3) Uitwerking Duurzame Financieringsafspraken

Het traject duurzame financiering GDI loopt sinds februari 2016. Dit traject is ingezet vanwege concrete tekorten op verschillende GDI-voorzieningen vanaf 2018, maar ook vanwege het voor alle partijen onbevredigende proces waarbij dekkingsproblemen ad hoc en incidentgedreven in het Nationaal Beraad werden geagendeerd.

In de discussie die volgt zijn de volgende punten naar voren gebracht:

- Er is waardering voor het vele en goede werk dat is verzet.
- Er is grote behoefte aan duurzame financieringsafspraken die zien op duidelijkheid en stabiliteit voor de toekomst.
- Er is consensus dat het, door het Nationaal Beraad voorbereide, Ministerraadbesluit van 8 juli 2016, gericht op doorbelasting van toerekenbare kosten, moet worden uitgevoerd. Over de wijze waarop dit wordt kan of moet worden ingevuld, bestaan wel enkele verschillen van inzicht. Daarnaast is er onvoldoende inzicht in de financiële consequenties, de inpasbaarheid daarvan en de mogelijke (beleids)effecten.
- De medeoverheden hebben altijd sterke voorkeur gehad voor een fonds, maar accepteren het Ministerraadbesluit tot doorbelasting. Zij betreuren het besluit omdat ze vrezen dat dit het gebruik gaat belemmeren. Ook zijn ze bevreesd voor de financiële consequenties en de inpasbaarheid daarvan. Zij willen hiervoor gecompenseerd worden. Financiële beslissingen worden bovendien in de ALV genomen. Er is behoefte aan een overgangperiode om de middelen te kunnen reserveren, benodigd om de doorbelastingskosten te kunnen voldoen.
- Een andere zorg die door een aantal partijen wordt geuit, is het –op dit moment– ontbreken aan inzicht in de financiële consequenties voor de uitvoeringsorganisaties. Een voorstel dat wordt gedaan om hieraan tegemoet te komen is het alleen in 2018 doorvoeren van de doorbelasting conform voorstel en dan te bekijken wat de effecten zijn.
- Verschillende deelnemers geven aan dat het weliswaar een zure appel is waar we doorheen moeten bijten, maar nu is het momentum om het duurzaam, en dus meerjarig, op te lossen. Anders blijft dit probleem terugkomen. Er wordt ook bepleit dat we nu hiermee de discussies over geld achter ons kunnen laten en ons kunnen richten op de inhoud.
- De vraag wordt gesteld of de hoge vaste kosten voor kleine private partijen voldoende doordacht is. Om de kosten in de zorg terug te brengen, is het van belang dat alle partijen aansluiten op de GDI en mag dit voorstel niet leiden tot een afname in aansluitingen. Er is behoefte aan dat hier expliciet aandacht aan wordt gegeven richting de Ministerraad. Onderdeel van het besluit zou een voorstel moeten zijn dat recht doet aan kleine private organisaties. Dit geldt ook voor kleine publieke organisaties.
- Benadrukt wordt door partijen dat het financiële vraagstuk een 'zero sum' situatie is, waarbij minder kosten voor de ene partij, hogere kosten voor een andere partij betekenen, want het benodigde bedrag is een gegeven en moet gezamenlijk, via een doorbelastingsmethodiek, worden opgebracht.
- Het feit dat gebruik in het verleden niet begrensd is door het doorberekenen van de kosten, heeft geleid tot financiële problemen.
- De vraag wordt gesteld of dit wel voldoet aan wat het kabinet zou hebben gewild met dit Ministerraadbesluit als er zoveel zorgen zijn vanuit de uitvoering.
- Groot voordeel van doorbelasting is dat de governance helderder wordt omdat wie medebetahlt, ook medebepaalt.
- Voorgesteld wordt om met de voorgestelde uitvoering van de doorbelasting in te voeren en de effecten na een jaar te evalueren, zodat bijstelling kan plaatsvinden.
- De leden zijn het eens dat de Ministerraad moet worden gemeld welke zorgen er leven bij verschillende overheidsorganisaties.
- Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen de doorbelasting van toerekenbare kosten als uitgangspunt, de (intelligentie van) de systematiek waarmee je dat doet, de financiële en eventuele beleidsmatige consequenties (bijv. perverse prikkels die gebruik van de GDI tegen gaan).

- De grootste pijn lijkt voor de meeste partijen te zitten in de financiële consequenties. Deze moeten, net als eventuele beleidsmatige consequenties, per sector helder worden gemaakt voor de Ministerraad (privaat, departementen, medeoverheden). Daarna kan iedere partij bij Voorjaarsnota eventuele financiële knelpunten aan de orde stellen.
- De medeoverheden geven aan dat zij geen bezwaar hebben tegen meebetalen, maar zij zijn tegen betalen op basis van het profijtbeginsel. Zij hanteren liever de verdeelsleutel van de Aanvullende Post. Daarnaast is het wenselijk dat zij zelf de financiële verdeling van de kosten binnen de sector kunnen doen.

Geconcludeerd wordt dat:

- er overeenstemming is dat we gaan doorbelasten op basis van het profijtbeginsel en dat de effecten daarvan voor het Rijk (inclusief uitvoeringsorganisaties), medeoverheden en private partijen in beeld wordt gebracht;
- er twee zienswijzen zijn:
 - 1) nu structureel invoeren voor 2018 en de daarop volgende jaren. Daarbij moet in de uitvoering goed worden gekeken naar de (beleidsmatige) effecten en moet eventueel kunnen worden bijgestuurd.
 - 2) Nu alleen 2018 oplossen en pas structureel invoeren vanaf 2019, als de consequenties goed te overzien zijn en helder is of er mogelijk perverse prikkels uitgaan van de systematiek.
- deze zienswijzen zullen worden meegenomen in de notitie aan de Ministerraad met een voorstel hoe hier mee om te gaan.
- deze notitie zal worden opgesteld voor de Ambtelijke Commissie van 6 februari as en ook aan de leden van het Nationaal Beraad worden gestuurd.
- het Nationaal Beraad gaat met alle punten uit de beslisnotitie akkoord met inachtneming van genoemde bezwaren, waarbij ten aanzien van beslispunt 3 bovenstaande geldt.

4) Standaardisatie

Opgemerkt wordt dat bij de monitor niet alleen aandacht moet worden gegeven aan outcome en niet alleen aan output. De stukken worden vastgesteld.

5) Rondvraag